

Co vše by měl tedy předškolák umět?

Už samotná pravidelná docházka do školky připravuje dítě na povinnou školní docházku, která nastane nástupem do 1. třídy ZŠ. V blízké době nás čeká nová změna, protože poslední rok před nástupem do školy se s největší pravděpodobností stane také povinným pro docházku do předškolního zařízení. Pojdme se nyní věnovat právě tomu poslednímu předškolnímu roku, tedy dětem mezi pátým a šestým rokem.

V první řadě je důležité, jak se rozvíjí **řeč** u dítěte. Zda vyslovuje správně všechny hlásky, je komunikativní, v řeči se neobjevují agramatismy, mluví o sobě v 1. osobě, mluvní tempo je přiměřené, slovní zásoba dostatečně bohatá apod. Platí zásada, že dítě by mělo mít případné řečové nedostatky zvládnuté do nástupu do školy. Pokud si nejste jisti, můžete se obrátit na klinického logopeda, který jistě kompetentně poradí, jak vše upravit.

Opomíjenou oblastí je často **grafomotorický projev** (práce s tužkou - GFM). Většinou víme, zda dítě kreslí rádo či nerado, ale už neumíme poznat, zda jeho kresba odpovídá aktuálnímu věku. Opět se můžeme soustředit na několik aspektů: Úchop tužky by měl být třemi prsty, optimálně vysoko (cca na šířku palce) a tlak na podložku přiměřený. Předškoláček již rozezná podstatné prvky, které jsou pro kresbu nutné (u postavy jednotlivé části těla, správný počet prstů apod., ale také doplňuje detaily – knoflíky, kapsy, ozdoby apod.) Vhodné je používat uvolňovací cviky před psaním, kreslit nejdříve na velký arch papíru, pro motivaci ke kreslení například malovat společný obrázek s dítětem. Málokdo ví, že možné obtíže v první třídě se psaním, pramení již z dřívějších nezvládnutých aktivit. Měli bychom postupovat procvičováním v tomto pořadí: **hrubá motorika** (jízda na kole, chytání míče, kopání...), **jemná motorika** (navlékání korálků, přemísťování drobných předmětů) a **grafomotorika** (kreslení, psaní).

Důležitou oblastí pro zjišťování míry školní připravenosti je také **sluchová a zraková percepce** (vnímání). Rozlišování zvukově podobných slov, rytmizace (vytleskávání podle slabik), krátkodobá sluchová paměť a postřehování prvních hlásek ve slově. Vhodná je např. hra „slovní fotbal“ nebo zpočátku se můžete střídat s dítětem ve vyjmenovávání slov začínajících na stejnou hlásku. Může to být také dobré vyplnění času, který musíte strávit např. v čekárně u lékaře nebo cestou do školky. Ve zrakovém rozlišování již připravenému předškolákovi neuniknou rozdíly ve dvou podobných obrázcích, dokáže vnímat detaily a orientovat se v nich. Při nácvicích je možné spojit ještě s další oblastí – **pravolevou a prostorovou orientací**.

Aniž byste kolikrát vědomě usilovali o přípravu na školu, rozvíjíte u dítěte také **početní představy**. Nejde pouze o mechanické přeřikání číselné řady, ale dítě by již mělo zvládnout jednoduché početní operace do šesti (Máš tři jablíčka a jedno mi dáš. Kolik ti jich zbude?). Pokud se toto moc nedaří, můžete použít tzv. názor, tedy vezměte si na pomoc nějaké předměty, se kterými dítě fyzicky počítá (někdy děti používají své prsty).

Chcete-li však vaše dítě skutečně připravit co nejlépe, je nutné hlavně hodně komunikovat, odpovídat na všechny otázky, které vám klade, i když se vám z toho mnohdy točí hlava. Všichni asi víme, jak děti dokážou položit velmi záladnou otázku v nejméně vhodný okamžik. Neodbyvejte své děti odpověďmi typu „To tě nemusí zajímat“ nebo „Na to jsi ještě malý“. Odpověď na otázku „Proč?“ by neměla být nikdy pouze: „Proto!“. Je neuspokojivá a nedává žádnou odpověď. V dětech musíte zvědavost podporovat, nikoli hasit. Je to průprava pro logický úsudek, rozvoj komunikačních schopností a základ pro **všeobecné znalosti**, které by měl každý předškolaček mít. Na to se nedá připravit týden před zápisem do školy, na to se dítě připravuje celý svůj dosavadní život. Mělo by se orientovat v denním rytmu (znát termíny ráno, večer, svačina, večeře...), v souvislostech dnů v týdnu (co je to včera, víkend...), v ročních obdobích (kdy se příroda ukládá ke spánku, kdy je nejtepleji, kdy pouštíme draky...). Samozřejmostí je znalost barev, adresy, kde bydlíme, jmen rodičů a sourozenců apod.

V praxi se občas setkáváme s dětmi, které nastoupí do první třídy a velmi záhy rodiče i učitelé zjistí, že se jim nedaří tak, jak by chtěli či očekávali. Mnohdy litují, že neodložili začátek školní docházky o rok. V takovém případě ještě zákon umožňuje uplatnit tzv. **dodatečný odklad školní docházky** (tzv. vrácení do školky), ovšem nejdéle do konce prvního pololetí. Osobně se příliš vstřícně k tomuto kroku nestavím, zejména s ohledem na vnímání dítěte, které je svým způsobem „degradováno“ z postu školáka na opět dítě školkové. Někdy je vhodnější, aby raději dítě první třídu opakovalo. Toto však nelze zcela zobecnit a při rozhodování jednoznačně doporučuji konzultovat s odborníkem ze školského poradenského zařízení.